

Rákosi Máttyás Magyarország új külpolitikai feladatairól

»A szomszédállamok ezentúl nem Horthy-reakciós rendszere alapján ítélnék meg bennünket« — Jövönk attól függ, hogyan építjük újja az országot

A budapesti május 1-i ünnepségek során Rákosi Máttyás, a Magyar Kommunista Párt vezére beszélt arról, mi az, ami az új, demokratikus Magyarországot külpolitikai vonatkozásban is tényezővé avatják.

— Négy-öt évvel ezelőtt hazánk még fasiszta gyűrűbe volt fogva — mondotta Rákosi —, ma délről, északról, keletről és nyugatról újjászületett, demokratikus államok a szomszédaink. A szomszédnépek, amelyekhez való jóviszonyunktól függően jelentékeny részben nemzetünk jövője, 25 esztendőn keresztül hozzászórtak ahhoz, hogy Magyarországon csak Horthy Magyarországot lássák. Ezek a nemzetek az új magyar demokráciától nemcsak szavakat, hanem tetteket követelnek. Olyan tetteket, amelyek elmissák a huszonöt éves gyűfenteljes magyar reakció tetteit és bizonyítják, hogy új szellem, új erő, új akarat lépett a régi helyébe.

— Szavak, nyilatkozatok természetesen jelentős eredményt adhatnak. De a legnagyobb jelentősége, mint minden téren, itt is a tettek van. Most május 1-én, a munka nagy ünnepén, a munkásosztály seregszemlájén felhívjuk a munkások figyelmét arra, hogy a jól végzett munka nemcsak a nemzetet belül bír országot építő jelentőséggel, hanem gyökereiben megváltoztatja hazánk nemzetközi jelentőségét.

— Arról, hogy milyen erős a magyar demokrácia, legjobban tetteink fognak tanuskodni és büszkén mondhatjuk, hogy a fiatal magyar demokrácia már mutatott fel ilyen tetteket. A szomszédállamok ezt jól megjegyzik maguknak és megértik ebből, hogy más idők járnak Magyarországon.

— Vagy vegyük csak a munkásosztály közreműködésével létrejött földreformot. Az ilyen tettek mutatják meg, hogy Magyarországon megvan az erő és megvan az akarat az igazi demokratikus, népi ország felépítésére.

— És az, aki végignézi a mai május elsejei ünnepélyen, az is meggyőződhet arról, hogy valóság volt az, amit a magyar demokrácia hívei mindig hirdettek, hogy a magyarságot nem Horthy reakciós rendszere alapján kell megítélni, hogy új Magyarországot van születőben, hogy ez az új Magyarország itt van és el van szánva arra, hogy felépíti a maga követelményei szerint az új demokratikus rendszert.

— Ha aláhuzzuk azokat a sikereket, amelyeket elértünk, meg kell mondanunk, hogy mind belső területen, mind nemzetközi viszonylatban legnagyobb gyengén az, hogy nem tudtunk gyökeres

eredményeket elérni a reakció és fasiszta maradványok elleni harcban. Ezen a téren még óriási munkát kell végeznünk. Ezért hirdetjük szakaadtlanul, hogy halál a nyilasokra és a fasisztákra.

— A legnagyobb feladat, a felépítés feladata még előttünk áll. A szabadságot nem kaptuk ingyen. A magyar demokrácia ere-

Taps és némaság

Szeged nagyon különös város. A történelem körforgásában alig volt olyan politikai, aki fel ne ismerte volna, hogy az itteni társadalom egy rétegének jelszavak kellene. Jelszavak, mert csak ezeknek hisz, ezek után indul, hiszen hiányzik belőle a realitások iránti érzék, a lelkes merészség; valami konok tunyaság lézeng a város falai között, mely csak akkor lódul tette, ha a megkapott jelszó meglöki.

S ahogy a jelszó változik, úgy változik Szeged társadalmának az a része, amely a »szegedi gondolat« által félrevezetett polgárok tömegét alkotja. Így lett az egykori demokratikus szegedi hagyományok alapján a szegedi nép »a nemzet büszkesége« Kossuth szavaiban s így lett Szeged a Horthy-rezsim alatt »Civitas Solis«-nak, a Nap Városának elkeresztelt szélsőjobb dalmak gyűlésterület.

Am ez a változás csak külsőleges. Akármilyen esemény tödítja az utcára a szegedi polgárság hiszékeny, elvakított részét, akármilyen változás vált ki belőle halvány emóciót: a város lelke, belseje, szíve, egyénisége ugyanaz marad. Ugyanaz: az egykori demokratikus gondolatot elfeledő, a valóságos helyzetet jőzanul fel nem ismerő, a munka lelkesedését nem vállaló, a célok elöl-sután elbujó mozduatlan embermassza.

Amikor a germán invázió a közelmult években elárasztotta vérrrel és göggel Európának eme sokat szenvedett részét, akkor a szegedi nép jelentős része képtelen volt arra, hogy gondolkodjék, hogy jőzanul mérlegeljen, hogy távolabb nézzen és lásson néhány kilométerrel és néhány esztendővel. El a megfővesztett réteg hit a német áfiumnak és dolgozott, hogy minden nemzetiszocialista hazugság valóra váljék. De ezt a munkát se végezte lelkesen. Durrván, ormóttanul és csak úgy és csak addig, amíg ezért jutalmat, hasznot, szabadságot remélt. S ezt megkapta, hiszen a kőszolgálatot ezekre védtelen vagyona és élete került prédaként a kezébe.

Ez volt a cél: a prédalesés. Am ezt a célt lagadta, elbujt előle minden szegedi, aki nyilasbőrbe öltözött. Nem politikai éleslátás vagy ravaszág eredményeképpen, hanem püsztán azért, hogy a szákmány kizárólag az ő szákmánya legyen. Ezért a célért, ennek az az az hősök kényszernek égisse alatti szőkeletti hi meg az Antiholsevisia Comité, amelynek piperkőc urai kilóra mérve adták el a megfőntaknak a nemzetvédelmi keresztet; ennek a célnak elérése érdekében működött minden idők legvábbabb, legkőrmőntőbb Baross-Szővelsége, Szeged MONE-ja, MONE-je, Regatta Egyesülete, tisztii és nem tisztii Kaszinója, katolikus és nem katolikus egylettőmege: mind-mind egy-egy vizuatásitő fekély a város testén, mely éppen e test erőllensége folytán meg tudta fertőzni a város társadalmának jelentékeny részét.

Az igazi szegedi szellem nem ez volt. Az igazi szegedi szellem a kosuthi gondolat volt, amely elzárva, megbélyegezve várta, hogy egyszer ismét napfényt kapjon.

Sajnos, a város kárhozott urai: a méregkeverő méltóságos főispánok, az őntelt kegyelmes hadiesparancsokok, a minden jobboldali lében uszkáló kormányfőtanácsosok, az eszte-

lének igazi fokmérője és tűzpróbája az a munka lesz, amely most előttünk áll. Nemcsak itt belül az országban, de a külföldön is erről fogják megítélni a magyar demokrácia életképességét, hogy hogyan oldja meg a felépítés problémáját. És itt meg kell mondani nyíltan, elvtársaim, hogy a százezrek építienakarásával, önfeláldozásával és munkaszeretetével szemben ott áll a reakció kicsiny, de befolyásos csoportja. A magyar dolgozók, a haladó intelligencia, az egész magyar demokratikus nép foggal várja el kormányától, hogy nem tőr meg kebelén belül olyan erőket, amelyekre a reakció, a szabotálók hatással lehetnek.

lenségig tudatlan jobboldali szerkesztők, a pimasz sváb nagykereskedők nagyon jól ismerték a szegedi jobboldal gerinctelenségét. Nagyon jól tudták, hogy csak jelszó kell, amely mögött zsiros és egyéni hasznot hajtó igéret bujik meg. És adták: kézzől kézre, szájról szájra a jelszót. a jelhangot, a jelmondatot. S a város kivirágzott az őntetszelgésben, mint a »dicsőséges ellenforradalmi mozduulás« heliopolisi ligete s a fehér lovon nyargalászó orgoványi tengerész nyomában förtelmes masirozást hajtott végre ismeretlen jövője felé.

A jővő most itt van. Benne van a karok izmaiban, benne van a szívek dobogásában, benne van a szemek tüzeiben, a mondatok izzásában, a tettek lendületében és erejében, benne van a lelkekben és a földben. Az átalakulás, a tisztulás vad, forró és elementáris erejű szükségessége ott feszül az öklökben és dűbörög minden szóban, amit kimondunk.

Igen. A jővő most itt van. És nézzük meg: a régi szegedi reakciók, a szélsőjobb nemes és alattomos bajnokai miként dolgoznak a jővőért. Sunyin, a maguk gerinctelenségében még nem ismerve meg az új világ gerincét, valami csodára, valami jelszóra várva dűbög és szédeleg ez a kimult jobboldal a szemünk előtt. Ha merész, ha ki mer bujni mostani elzárkózásából, akkor csak egyéni bosszúvágya, rosszindulata teszi merészsé. Ha cselekszik, csak az »önsegély« teszi cselekvővé. Es ha gyáva, akkor azért gyáva, mert ez a város a »szegedi gondolat« jegyében nem élt át hős helytállást. A nagy árviz után néhány évtizeddel azok ellen fordult, akik a romokat a régi házaknál szebbé építették, ipart, kereskedelmet teremltek és a művészetnek adtak otthont a falak között. A jobboldal mocsos házaiban nem születtek Szegeden eposz-emberek. Itt temetőbogarok éltek. Temetőbogarok, amelyek lelkiendezve verték össze tapogatócsápjaikat, ha zsidókat láttak elhurcolni, vagy ha megéltak egy csoport drótonrangatott, egyszerű lépő német vagy magyar katonát. Es taps nélkül, hangtalanul bámulnak maguk elé, ha az egykor egyszerű díszmetelő német és magyar hadsereget Voronyezsnél, a Donnál, Kievnél, Charoknál, Budapestnél, Bécsnél és Berlinnél szétverő orosz katonák vonulnak fel, hogy tiszteljenek halott bajtársaik emlékoszlópa előtt.

Nem a magyar katonáknak, az új magyar hadseregnek adott taps ellen szólunk, nem a jőrtelmezett nemzeti érzést kifogásoljuk és nem akarunk ünnepontok sem lenni. Május első napja és az új magyar néphadsereg szentebb nekünk, semhogy jobboldali temetőbogarokat mászassunk reagió rajta. De túrórt kell tartanunk a reakció megalapuló lovagjai elé. Azok elé, akik még ma is azt hiszik, hogy az új magyar hadsereget azért toborozták össze, hogy a reakció feyverét adják a kezébe. Akik azt hiszik, hogy egy hadsereg egyszerűen lépő, porosz pófőatáncra a győzelem záloga. Akik az új magyar katonákban a régi egyenruhás figurákat taposják meg a május seregszemlén.

Mert azok, akik május elsején a maguk reakciós, sovinszta szővelgésőt hozták ki az utcára ravaszul és utálatosan, azok így eselekedtek.

Ha nem ez lett volna a magyar katonáknak kiosztott tapsok értelme, akkor spontán taps tört volna ki belőlük akkor is, amikor a győztes, a szabadságért küzdő, a németeket leverő orosz katonák vonultak el halott bajtársaik előtt.

De a szegedieknek ez a megmaradt, szélsőjobboldali rétege néma volt és mozduatlan.

Vajjon tudják-e ezek a néma szegediek, hogy Horthy katonái mit vittek véghez Kievnél és sok más orosz városban és faluban a német »kamerádokkal« együtt?

Minden bizonnyal tudják. S akkor azt is tudják talán, hogy a szovjet kormány ennek ellenére megengedte az új magyar hadsereg felállítását.

Es vajjon tudják-e ezek a néma szegediek, hogy mit vittek véghez Szálasi katonái Budapesten?

Minden bizonnyal tudják. S akkor azt is tudják talán, hogy a magyar népakarat ennek ellenére lehetővé tette, hogy megszülessék az új magyar hadsereg.

Lehetővé tette, mert ebben az új magyar hadseregben a jól értelmezett nemzeti érzésnek lefőtelményesét látja. Lehetővé tette, mert tudja, hogy ez az új hadsereg nem a régi, nem lesz a régi és ezért érdemel tapsot.

Azok a homályba burkolózott urak, akik arra építenek, hogy ez az új hadsereg egy napon a reakció támasza lehet s akik ezt a ravasz hitet és vágyat tapsolják meg a májusi ünnepén: sulyosan tévednek. Azok a Civitas Solisnak kijáró új jelszóra figyeljenek. Ez a jelszó nem üres frázis és nem hazug üresség többé. Elő és útó valóság, mulhatatlan tartalmu követelmény. Eggyellen szó csak így szól: Könyörtelenség.

Maron Ferenc.

A szegedi egyetem homlokzatáról ellínt a »Horthy Miklós« elnevezés

(Szeged, május 5) A Délmagyarország megírta, hogy a debreceni egyetem törölte címéből a »Tisza István« elnevezést. A példát követve, a szegedi egyetem hatóságai is elrendelték, hogy vegyék le Horthy Miklós nevét az épület homlokzatáról, ahová rövidesen valószínűleg új név kerül.

Elhallgatták nyilas voltukat, nyugdíj nélkül elbocsátották őket.

Ambrus János és Seregi István, a Köztisztasági Hivatal alkalmazottai az igazoló nyilatkozatukban elhallgatták, hogy a Nyilaskeresztes Pártnak és a Nemzeti Munkaközpontra tagjai voltak. Az igazolási eljárás során ez a körülmény azonban minden kétséget kizáróan bizonyítást nyert. Mjutan az igazolási rendelet szerint lényeges körülmények elhallgatása nyugdíj nélküli azonnali elbocsátást von maga után, a polgármester mindkettőjüket nyugdíjigény nélkül azonnal elbocsátotta.

A régi hihedt rendőrvény hatályon kívül helyezik

Dr. Valentiny Agoston igazságügy miniszter nyilatkozatában (megjelent a budapesti Népszava május 1-i számában) többek között ezt mondotta: »A népellenes törvényeket — különösen a hihedt — az állami és társadalmi rend biztonságáról« szóló 1921. III. törvényeket — hatályon kívül helyezzük, viszont gondoskodnunk kell olyan törvényekről, amelyek megvédik a demokráciát a reakció ellen.«

Szakszervezeti hírek

Meghívó! A tanárok és tanítók szakszervezete május 8-án délután 3 órai kezdettel a tanítástól kiküldöttek bevonásával választmányi, 5 órai kezdettel pedig taggyűlést tart a székházban (Horthy Miklós-utca 8.)

Május 6-a helyett 13-án, vasárnap d.e. fel 11-kor kezdődik

DÉGEL KÁROLY

művész zenekarának

JAZZ

HANGVERSENYE

BELVÁROSI MOZIBAN.

Jazzra írt klasszikus zenék, eredeti angol és amerikai jazz-slagerek, swingek, rumbák, bolerók, jazz-énekessők, tangóharmonikák, tréfák, táncok, ötletek hatalmas parádéja. A nagy érdeklődésre való tekintettel ajánlatos jegyről előre gondoskodni. Jegyek elővételben a »Szeged« hangversenyrendező jejirodájában Dáni-utca 5. szám alatt kaphatók.